

AB 6.Çerçeve Programı Mutabakat Zaptı Brüksel’de imzalandı

Türkiye’nin Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı’na katılımına yönelik Mutabakat Zaptı 29 Ekim 2002’de Brüksel’de resmen imzalandı. İmza konulan Mutabakat Zaptı Bakanlar Kurulu’nun onayıyla yürürlüğe girecek.

AB’ye aday 13 ülkenin ilgili bakanlarının katıldığı toplantı ve törende Türkiye’yi TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nami Kemal Pak, AB nezdindeki daimi temsilci Büyükelçi Oğuz Demiralp ve Prof. Dr. Taner Demir’den oluşan heyet temsil etti.

Toplantıya AB Komisyonu Başkanı Romano Prodi, Genişlemeden Sorumlu Üye Gunther Verheugen ile Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Üye Philip Busquin de katıldı. Toplantıda Türkiye adına Prof. Dr. Nami Kemal Pak, ilgiyle izlenen bir konuşma yaptı. Prof. Dr. Pak Türkiye’nin AB 6. ÇP’na katılımından beklentilerini ve Avrupa Araştırma Alanı yaratma bağlamında bu platforma

sunacağı katkıları anlattı. TÜBİTAK, bir Başbakan Yardımcılığı genelgesiyle 6. ÇP konusunda “Ulusal İrtibat Kuruluşu” olarak görevlendirilmiş bulunuyor.

Türkiye’nin AB 6. Çerçeve Programı’na katılımı konusunda tüm hazırlıklar ve görüşme süreci TÜBİTAK tarafından üstlenildi. Belirlenen 375 milyon euro luk katılım payı, görüşme sürecinde ilk yıl için yüzde 30, ikinci yıl için yüzde 20 indirim de sağlanarak, yaklaşık 250 milyon euro düzeyine indirildi. Benzer indirimlerin 3. ve 4. yıllar için de sağlanmasıyla bu meblağın daha da düşmesi bekleniyor. 8 taksitte ödenmesi gereken katılım payı, 2003 bütçesinden ödenmeye başlayacak biçimde 4 yıla yayıldı. İlk yılki katılım taksidi yaklaşık 48 milyon euro olarak belirlendi.

AB 6. Çerçeve Programı çerçevesinde proje başvuru çağrılarında Kasım sonunda veya Aralık başında başlanması bekleniyor. Proje başvuruları doğrudan AB Ko-

misyonu Başkanlığına yapılacak. Türkiye, kurallar gereği programa katılan öteki ülkelerle konsorsiyumlar kurarak başvuruda bulunabilecek. Konsorsiyumlar iki ülkeden olabileceği gibi, daha çok sayıda ülkenin katılımıyla da kurulabilecek.

AB 6. Çerçeve Programı AB üyesi 15 ülke, 13 aday ülkeye ilaveten İsviçre, İsrail ve Norveç’in de katıldığı 31 ülkeli bir mega proje olarak nitelendiriliyor. Türkiye’nin yeni teknolojiler üretimine fırsat yaratması ve teknoloji projelerine katılımına olanak sağlayacak olan 6. Çerçeve Programı’yla ilgili olarak TÜBİTAK, başta üniversiteler ve özel sektör olmak üzere en üst düzeyde yararlanılabilmesi için bugüne kadar yaygın bir tanıtım etkinliği sürdürdü.

Programın tematik alanlarına yönelik Ulusal İrtibat Noktaları TÜBİTAK bünyesinde oluşturuldu; gerekli bilgilere TÜBİTAK’ın Web sitesinden de ulaşılabilecek.

AB Altıncı Çerçeve Programı TÜRKİYE ULUSAL İRTİBAT NOKTALARI

Öncelik alanı/ Etkinlik	İrtibat Noktası	Ünvanı	Kurumu	Telefonu
Bilgi toplumu teknolojileri	Aydan Erkmen	Doç. Dr.	TÜBİTAK (ODTÜ)	+90(312) 466-1389
Nanoteknoloji, nanobilim, yeni üretim süreçleri	Sahir Arıkan	Prof. Dr.	ODTÜ	+90(312) 210-2556
Yaşam bilimleri, genbilim, sağlık biyoteknolojisi	Nuri Akkaş	Prof. Dr.	Başkent Üniversitesi	+90(312) 234-1010
Havacılık ve uzay	Sahir Arıkan	Prof. Dr.	ODTÜ	+90(312) 210-2556
Besin kalitesi ve güvenliği	Nuri Akkaş	Prof. Dr.	Başkent Üniversitesi	+90(312) 234-1010
Sürdürülebilir kalkınma, küresel değişim, ekosistem	Mustafa V. Kök	Prof. Dr.	TÜBİTAK (ODTÜ)	+90(312) 427-5039
Yurttaşlar ve yönetim	Belma Akşit	Prof. Dr.	Başkent Üniversitesi	+90(312) 234-1048
Bilim ve teknoloji gereksinimleri	Aydan Erkmen	Doç. Dr.	TÜBİTAK (ODTÜ)	+90(312) 466-1389
KOBİ	İsmet Rıza Çebi	-	Sanayi	+90(312) 468-5300Ext4812
Uluslararası işbirliği	Altan Küçükçınar	-	TÜBİTAK BİLTEN	+90(312) 210-1310
İnovasyon	İsmet Rıza Çebi	-	Sanayi	+90(312) 468-5300Ext4812
Araştırmacı dolaşımı	İsmail Tosun	Prof. Dr.	TÜBİTAK (ODTÜ)	+90(312) 467-8296
Etkinliklerin eşgüdümü	Belma Akşit	Prof. Dr.	Başkent Üniversitesi	+90(312) 234-1048
Koordinasyon	Taner Demirer	Prof. Dr.	Ankara Üniversitesi	+90(312) 311-0825

EUREKA'da iki yeni Türk projesi daha

EUREKA'nın Danimarka Başkanlık dönemindeki ilk toplantısı 28-30 Ekim 2002 tarihlerinde Odense kentinde yapıldı. Toplantıya Türkiye adına Ulusal Proje Koordinatörü , TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. H. Nevzat Özgüven katıldı. Toplantıda biri Türkiye'nin başlattığı, birinde de katılımcı olduğu iki proje onaylandı. Böylece Türkiye'nin EUREKA platformunda devam eden proje sayısı 28'e yükseldi. 165 milyon Euro bütçeli 28 projede Türkiye'nin mali katkısı, katılımcı 51 kuruluş ile yaklaşık %19 oranında.

Toplantıda onaylanan E!2932 EURO-MOPLAT, Avrupa Mobil Platformu bilişim teknolojileri alanında bir proje. 1 Ağustos 2002'de başlayan , yaklaşık maliyeti 1.91 milyon Euro olan bu proje 24 ay sürecek. Proje kapsamında çeşitli Avrupa ülkelerini içine alacak

çok merkezli bir araç takip ve lojistik hizmetleri sistemi oluşturulması amaçlanıyor. Deniz ve kara taşıtlarının, bir alıcı-verici cihaz yardımıyla, buldukları konumları tespit etmeyi amaçlayan ve bu bilgileri bir kontrol merkezinde bulunacak veritabanı sisteminde toplayarak, internet tabanlı bir yazılım aracılığıyla ulaşılabilesini sağlayan bir sistem geliştirilecek. Türkiye'nin ana katılımcı olduğu ve Çek Cumhuriyeti'nden bir firma ile ortak yürütülecek projeye, Türkiye'den Sanor Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile Erenet Bilgisayar Otomasyon Dış Tic. A.Ş. %65 katkı payı ile katılıyor.

E!2936 ECO - UTIRESMAT ise, endüstriyel atık malzemelerin çevre düzenlemesi amacıyla ekonomik ve ekolojik değerlendirilmesini amaçlayan, çevre teknolojisi alanında bir proje.

1 Ocak 2002'de başlayan proje 36 ay sürecek. Yaklaşık maliyeti 0,71 milyon Euro ve Türkiye katkısı %16 olan proje, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş. ile TÜBİTAK-MAM ve Çek Cumhuriyeti'den iki enstitü işbirliğinde sürdürülecek.

ERDEMİR'de şu ana kadar birikmiş sinter malzeme kullanımı dışında bir kullanımı olmayan 6.5 milyon ton çelikhaneye curufu bulunuyor ve bunlar atık olarak depolanıyor. Bu curufların asfalt ve çimento katkı malzemesi, demiryolu balast malzemesi ve tarım amaçlı kullanımının sağlanması için yöntem geliştirilmesi hedeflenen proje sonucunda, hem doğal kaynakların hızlı tüketiminin önlenmesi ve hem de atıkların sebep olduğu çevre sorunlarına bir çözüm getirilebileceği düşünülüyor.

Marmara faylarını araştıran L'Atalante gemisi çalışmalarının n sonuçları

Türk Fransız işbirliğiyle Fransızların INSU / CNRS / MRS / MAE / IFREMER ve Türkiye'nin TÜBİTAK MAM / İT / MTA / SHOD kurumları tarafından Marmara Denizi'nde yürütülmekte olan deprem araştırmaları çerçevesinde 17 Eylül 2002 tarihinden beri çalışmalarını sürdüren L'Atalante Gemisi araştırmalarının ilk ayağı tamamlandı.

Araştırmalarda Victor 6000 adlı insansız bir denizaltı da görev aldı. Hassas ve yüksek znrl teknolojilerin uygulandığı çalışmalarda gerçek zamanlı izleme ve kayıt sistemleri kullanıldı.

MARMARASCARPS Projesi Seferi Fransız Tarafı Sorumlu Bilim Adamı Prof. Dr. Rolanda Armijo, Türk Tarafı Sorumlu Bilim Adamı Prof. Dr. Namık ağatay ve TÜBİTAK Türkiye Deniz Araştırmaları Koordinatörü Prof. Dr. Naci Görür tarafından ortaklaşa yapılan açıklamada şu bilgilere yer verildi:

“Denizaltı birçok yerde deniz tabanındaki faylara 25 m kadar yaklaşmış ve onları görüntülemiştir. Bazı kritik noktalarda fayların 6 m kadar üzerinde yüzerek veri toplamıştır. Elde edilen görüntülerin yatay znrlğ 15 cm ve 50 cm, düşey znrlğ ise 5 cm ile 10 cm arasında olmuştur. Ayrıca fay kırıklarının video görüntüleri de çekilmiştir.

L'Atalante Gemisi'nin ve denizaltının en önemli görevlerinden biri daha önce Le Suroit adlı geminin yapmış olduğu araştırmalar sırasında tespit edilmiş olan ve 1912 deprem kırığının (Ms 7,4) Marmara Denizi içerisinde ne kadar devam ettiğinin araştırılmasıdır. Bilindiği gibi, 1912 depremi Gelibolu Yarımadası'ndaki Ganos Fayı

zerinde meydana gelmiş ve bu bölgede büyük bir hasara neden olmuştur. 1912 depremi kırığının Marmara Denizi içerisinde ne kadar devam ettiğini tespit etmek çok önemlidir. Zira, bugüne kadar yapmış olduğumuz araştırmalarda Ganos Fayı ile birleşen ve Tekirdağ ukurluğu'nu güneyden sınırlayarak Orta Marmara Sırtı'na kadar uzanan yaklaşık 110 km. uzunluğunda bir fayın varlığı belirlenmiş ve bu fay

Marmara'da en tehlikeli fay olarak ilan edilmiştir. Bu uzunluktaki bir fayın kırılması halinde de 7'nin üzerinde bir deprem üreteceği söylenmiştir. 1912 deprem kırığının Marmara içerisinde devam etmesi bu fayın bir kısmının söz konusu depremde kırılmış olacağı anlamına gelir. Bu da gelecekte üreteceği deprem büyüklüğünün daha az olması demektir.

L'Atalante ve Victor 6000'nin çalışmaları sonucu Ganos Fayı ile Orta Marmara ukurluğu arasında yaklaşık 60 km. uzunluğunda görelilik olarak yeni ve taze bir kırığın varlığı tartışmasız olarak saptanmıştır. Bu kırığın 1912 depremine ait olacağı düşünülmektedir. Ancak bu düşünce henüz daha bilimsel olarak doğrulanmamıştır. Geminin 4-17 Ekim 2002 tarihleri arasında bu kırık boyunca alacağı karot numunelerinin radyometrik yaş tayinlerinin yapılması sonucu kesinlik kazanacaktır. Kırığın 1912 depremine ait olduğu kesinlik kazanırsa gelecekteki Marmara Denizi kaynaklı depremin büyüklüğü de önemli lde azalmış olacaktır. Söz konusu kırık Orta Marmara ve ınarcık çukurlukları arasında (Orta Marmara Sırtında) devam etmektedir. Bu da bu kırığı oluşturan deprem sırasında Marmara tabanının boydan boya kırılmadığını göstermektedir. alışmalar sırasında 1999 deprem kırığının Körfez çıkışına kadar geldiği de saptanmıştır.

Yeni çalışmalarla ortaya konulan bu verilerin Marmara Bölgesi ve İstanbul'un deprem tehlikesi boyutunun değerlendirilmesinde önemli gelişmelere yol açacağı bir gerçektir. Ancak kesin bir sonuca varabilmek için sözü edilen kırığın yaşının tam olarak belirlenmesi zorunludur. Kırığın 1912 depremine ait olması halinde Marmara Bölgesi'nin deprem riski tamamen ortadan kalkmayacak sadece beklenen depremin boyutu belli lde kilecektir.

Ancak bu boyut dahi İstanbul Belediyesi ve JICA'nın yapmış oldukları Afet nleme/Azaltma Temel Planı çerçevesinde belirttikleri tüm önlemlerin vakit geçirilmeden alınmasını gerektirecek kadar önemli olacaktır.”

UME Elektromanyetik Radyasyon Laboratuvarı Hizmet İçin Geri Sayımda

TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME)'nin yeni yatırımlarından biri olan Elektromanyetik Radyasyon Laboratuvarı'nda yansısız ve ekranlı odaların son geçerlilik testleri Ekim ayı içerisinde gerçekleştirildi.

Bağımsız kurum LCIE tarafından 10 m. Test mesafesine sahip yansısız oda ve 4 adet ekranlı odada yapılan test sonuçlarının olumlu olduğu bildirildi.

UME Elektromanyetik Radyasyon Laboratuvarı'nın hizmete girmesiyle birlikte endüstriyel ürünlere "CE" ve "e" işaretlerini vermek için gerekli olan komple uygunluk testlerinin

gerçekleştirilebilecek olması büyük önem taşıyor.

Bunun yanında; MIL-STD 461E askeri standartlar, Avrupa ticari standartları, otomotiv sektörüyle ilgili standartlar, cep telefonları ve baz istasyonlarıyla ilgili ETSI standartları ve ayrıca

cep telefonları özel soğurum oranını da içeren telekomünikasyon standartlarına uygun olarak tam uyumlu EMC testlerinin de yapılabilmesi için gerekli ölçüm sistemlerinin kurulduğu laboratuvarın 2003 yılı Haziran ayında hizmete geçmesi planlanıyor.

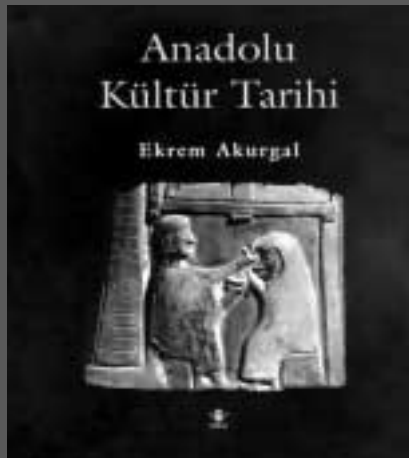
Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal kitaplarıyla yaşıyor...

Türk arkeolojisinin duayeni Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal 92 yaşında hayata veda etti. Anadolu tarihinin günyüzüne çıkartılmasında büyük emekleri olan Akurgal artık kitaplarıyla yaşıyor. Akurgal'ın iki kitabına, TÜBİTAK'ın

Atatürk Bulvarı No:221/ Kavaklıdere adresindeki kitap satış mağazasında ulaşmak mümkün.

Anadolu Kültür Tarihi, Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın 60 yılı aşkın süreyle yabancı dillerde yayımlanmış araştırmalarının sonuçlarını ana çizgileriyle anlatan bir başyapıt... Kaliteli kağıda basılı ve ciltli kitap 417 sayfa, 9 milyon lira.

Bir Arkeoloğun Anıları adlı kitap ise Türkiye Bilimler Akademisi onursal üyesi Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın bilime adanmış yaşamının bir dökümü. Bu anılar Türkiye Cumhuriyeti kültür tarihine ışık tutan önemli bir belge niteliğinde. TÜBA Yayını olan 302 sayfalık ciltli kitap 8 milyon lira fiyatla satılıyor.

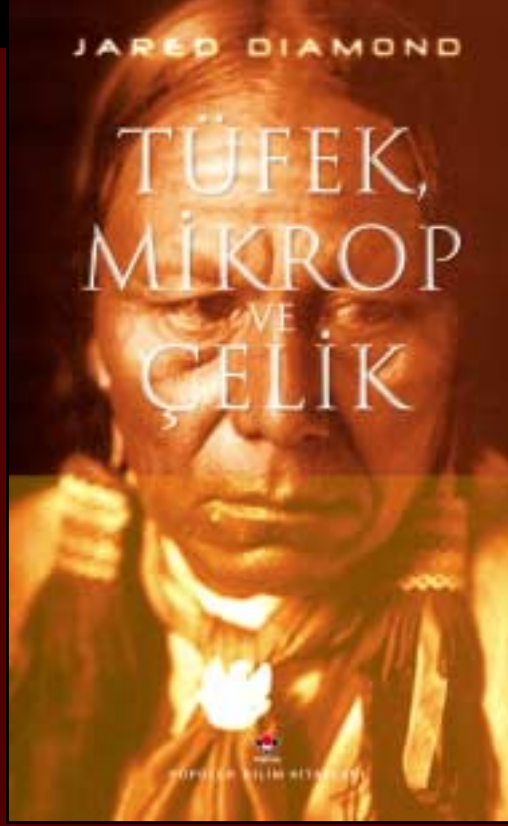

TÜBİTAK Kitaplığı'na iki yeni kitap daha

TÜBİTAK Yayınları, başta Popüler Bilim Kitapları olmak üzere çeşitli dizilerini zenginleştirmeyi sürdürüyor. 21. TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nda büyük ilgi gören iki yeni kitap kısa sürede yeni baskı yapmaya aday.

ABD'de yayımlandığında uzun süre en çok satan kitaplar listesinin zirvesinde kalan, Jared Diamond'ın "Tüfek, Mikrop ve Çelik" adlı kitabı ilk kez 21. TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nda satışa sunuldu. Tüfek, Mikrop ve Çelik, "Neden Avrupalılar Amerika'yı keşfetti de Amerikalılar Avrupa'yı keşfetmedi?" sorusunun ardında MÖ 11.000'den günümüze insanlığın tarihini ilginç bir yöntemle irdeliyor.

Fizyoloji profesörü Jared Diamond, Tüfek, Mikrop ve Çelik'te, aklımıza gelmeyen, geldiğinde çocukça bulduğumuz soruların yanıtlarını araştırırken, tarımın başlamasından yazının bulunuşu-

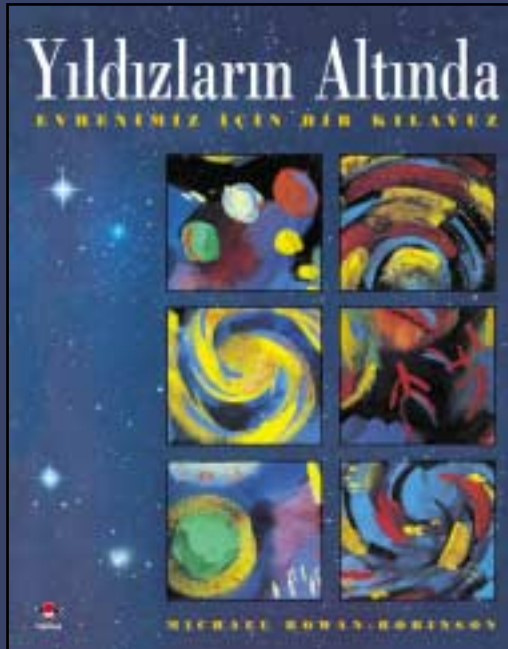

Geçmişten Geleceğe Tutulan Bir Ayna
Tüfek, Mikrop ve Çelik

na, dinlerin ortaya çıkışından imparatorlukların kuruluşuna, tarihin seyrini belirleyen pek çok önemli adımı ayrıntısıyla inceliyor. İnsan toplulukları arasındaki farklılıkların, eşitsizliklerin nedenlerini, temellerine inmeye çalışarak sorguluyor; günümüz dünyasını biçimlendiren etkenlerin izini sürüyor... Biyoloji, jeoloji, arkeoloji, coğrafya gibi değişik bilim dallarından beslenen, "Batılı" koşullamalardan arınmış, geleceğe ışık tutan Ülker İnce'nin Türkçeleştirdiği 620 sayfalık kitap 8.5 milyon lira fiyatla tüm büyük kitapçı raflarında yerini aldı.

"Evrenimiz İçin Bir Kılavuz" alt başlığını taşıyan ve fotoğraflarla tam bir astronomi rehberi olan Yıldızların Altında için yazarı Michael Rowan Robinson şunları söylüyor:

"Bu kitapta, gece gökyüzüne duyduğumuz, bize geçmişten miras kalan hayranlık ile çağdaş gökbilim sayesinde elde ettiğimiz olağanüstü görüntüleri ve şaşırtıcı bilgileri birleştirmeye çalıştım. Çağdaş gökbilimin temel fikir ve kuramlarını, hemen hemen hiç bilimsel bilgi birikimi olmayan bir insanın bile anlayacağı biçimde anlatmaya çaba gösterdim. Bu fikir ve kuramları ge-

Astronomi tutkunlarına
Yıldızların Altında

ce gökyüzüyle ilgili kendi deneyimlerimizle ve geçmişten devraldığımız kültürel mirasla ilişkilendirebilmek için, çalışmamı, kuyruklu yıldızlardan kuazarlara, yirmi tane çok bilinen gökcismi üzerinde yoğunlaştırdım. İçinde yaşadığımız evrenle ilgili bildiklerimizi bu yirmi gökcisminden yola çıkarak gözler önüne sermeye çalıştım."

Murat Alev'in Türkçeleştirdiği büyük boy 179 sayfalık kitap, kaliteli bir baskıyla benzerlerinin yaklaşık 30 milyon liraya satılmasına karşın sadece 11 milyon lira fiyatla satışa sunuldu.

TÜBİTAK Yayınları, 21. TÜYAP Kitap Fuarı'nda satış rekoru kırdı

Bu yıl ilk kez kent merkezinden kilometrelerce uzaklıktaki Beylikdüzü'nde kurulan yeni fuarcılık tesislerinde düzenlenen 21. TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nda, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları yeni bir sıçrama yaparak satış rekoru kırdı.

Önceki yıllarda İstanbul kent merkezinde Tepebaşı'nda çok sıkışık bir ortamda dü-

zenlenen kitap fuarında her on ziyaretçiden dördü kitap alırken, Beylikdüzü'nde her on ziyaretçiden sekizinin en az bir kitap satın aldığı saptandı. Böylece kitap fuarının yüksek tavanlı, geniş salonlardan oluşan TÜYAP'ın yeni tesislerinde, mesafenin uzaklığına karşın hedef kitlesi olan okuyucuya daha iyi ulaştığı belirlendi.

İzleyici sayısının artmasında hafta sonu ile birleştirilen Cumhuriyet Bayramı tatilinin de büyük katkısı oldu. İETT İstanbul'un değişik noktalarından 180 otobüslük bir filoyla Beylikdüzü'ne fuar için özel seferler düzenledi.

26 Ekim-3 Kasım 2002 günleri arasında ziyarete açık tutulan fuarda, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları standı her yaşta ki ziyaretçiler tarafından büyük ilgi gördü. Sekiz günlük sürede toplam 44.9 milyar lira tutarında 14.680 adet kitap satıldı. Günlük ortalama kitap satışı 1.835 olarak gerçekleşti. Bugüne kadar TÜBİTAK'ın katıldığı kitap fuarlarındaki en yüksek satış ve hasılat 21. TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nda elde edildi.